

Vergaderjaar 2025–2026

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

31 985

Buitenlands beleid en handelspolitiek

Nr. 3271

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS EN MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 november 2025

Met deze brief informeert het kabinet uw Kamer over de kabinetsappreciatie van de overeenkomst inzake een strategisch politiek, economisch en samenwerkingspartnerschap (hierna «de gemoderniseerde Global Agreement; MGA) tussen de Europese Unie en haar lidstaten enerzijds, en Mexico anderzijds en de Interimovereenkomst inzake handel tussen de Europese Unie en Mexico (*Interim Agreement on Trade; iTA*).

De aanleiding voor deze brief zijn de voorstellen voor Raadsbesluiten die de Europese Commissie op 3 september jl. met de EU-lidstaten heeft gedeeld. Deze voorstellen zien op de ondertekening, (gedeeltelijke) voorlopige toepassing en sluiting van het MGA en op de ondertekening en sluiting van het iTA.

Het MGA en het iTA dienen ter vervanging van de huidige overeenkomst (hierna «Global Agreement; GA) tussen de Europese Unie (EU) en Mexico. Het MGA bestaat uit twee delen, namelijk de politieke- en samenwerkingspijler en de handels- en investeringspijler (inclusief bepalingen over investeringsbescherming). In het iTA worden de afspraken over handel en investeringen in het MGA gerepliceerd (exclusief de afspraken over investeringsbescherming). Omdat de iTA enkel de bepalingen over handel en investeringen (met uitzondering van bepalingen over investeringsbescherming en het investeerder-Staat geschillenbeslechtsmechanisme) uit het MGA repliceert, wordt hier geen aparte appreciatie van gegeven.

Het MGA kan niet los worden gezien van de veranderende geopolitieke en geo-economische context. De versterkte samenwerking met gelijkgezinde landen als Mexico draagt positief bij aan het geopolitiek en economisch handelingsvermogen van de EU. Deze samenwerking behelst een politieke dialoog tussen de EU en Mexico en gezamenlijke inzet op de bevordering van onder meer democratie, mensenrechten, internationale rechtsorde en economische en maatschappelijke samenwerking. Het MGA draagt tevens bij aan de bestrijding van irreguliere migratie en grensoverschrijdende georganiseerde misdaad op bilateraal en multilateraal niveau.

Op het gebied van duurzame ontwikkeling biedt het MGA kansen voor het versterken van de betrouwbaarheid van kritieke grondstoffenketens. Daarnaast is Mexico de op één na grootste economie van Latijns Amerika, de 12e economie in de wereld en de op één na grootste handelspartner van de EU in Latijns-Amerika.¹

Mexico is een opkomende economie met 131 miljoen inwoners en economisch zeer nauw verweven met de VS en Canada. Een verdieping van de handelsrelatie met Mexico levert aantoonbaar economische kansen op voor het Nederlandse bedrijfsleven.

Deze brief is als volgt opgebouwd:

1. Voorgenomen positie van het kabinet in de EU-besluitvorming.
2. Inhoudelijke beschrijving van de institutionele bepalingen, het handels- en investeringsdeel (inclusief bepalingen inzake investeringsbescherming) en het politieke- en samenwerkingsdeel.
3. Overzicht van onderzoeken naar de effecten van het MGA: Sustainability Impact Assessment van de Europese Commissie en SEO Economisch Onderzoek.
4. Kabinetsappreciatie van het MGA: het handels- en investeringsdeel (inclusief bepalingen inzake investeringsbescherming) en het politieke- en samenwerkingsdeel.
5. Proces van besluitvorming over de ondertekening en sluiting van het MGA en het iTA.

1. Voorgenomen positie van het kabinet in de EU-besluitvorming

Het kabinet is positief over de uitkomst van de onderhandelingen over het MGA en het iTA. Het MGA creëert een kader om de politieke dialoog, samenwerking en economische betrekkingen tussen de EU en Mexico te verdiepen en te verbreden.

De economische samenwerking in de politieke- en samenwerkingspijler van het MGA focust op digitalisering, maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzame grondstoffen, aansluitend bij Europese en Nederlandse prioriteiten. Verder omvat het MGA een vernieuwd institutioneel kader voor de samenwerking, versterkte gegevensbescherming en consumentenrechten. Op het politieke vlak versterkt het MGA het strategisch partnerschap tussen de EU en Mexico. Dit partnerschap richt zich op samenwerking op het gebied van mensenrechten, democratie, duurzame ontwikkeling, gendergelijkheid, veiligheid en digitale innovatie. Het MGA benadrukt het belang van multilateralisme, het beginsel van non-discriminatie en klimaatbepalingen, met duidelijke sancties bij schendingen.

Het kabinet verwelkomt het MGA als een belangrijke stap in het bevorderen van stabiliteit, welvaart en gedeelde waarden tussen de EU en Mexico. Daarnaast is het kabinet tevreden over de gemaakte *Trade and Sustainable Development* (hierna: TSD) afspraken, waarbij een geschillenbeslechtsprocedure van toepassing is voor vermeende schendingen door verdragspartijen van de verplichtingen onder het TSD-hoofdstuk. Op economisch vlak biedt het MGA aanvullende markttoegang voor het EU-bedrijfsleven. Hierbij kan worden gedacht aan aanvullende markttoegang ten opzichte van de bestaande overeenkomst voor voedsel en andere landbouwproducten, die veel vanuit de EU geëxporteerd worden, maar ook aan aanvullende markttoegang op het gebied van diensten en overheidsaanbestedingen. Daarnaast draagt het MGA bij aan de bevordering van het investeringsklimaat en zet het in op de vermindering van handelsbelemmeringen, waardoor het makkelijker wordt voor bedrijven om te exporteren. Tevens wordt er in het MGA specifiek

¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_25_249

rekening gehouden met de behoeften van het MKB, die zowel in de EU als in Mexico het merendeel van het bedrijfsleven vormt. Het kabinet verwelkomt de kansen die het MGA het Nederlandse bedrijfsleven biedt.

Het kabinet beziet de modernisering van de bestaande EU-Mexico overeenkomst mede in het licht van de huidige geopolitieke context, waarin de mondiale machtsverhoudingen aan het schuiven zijn en de op regels gebaseerde multilaterale orde onder druk staat. Het kabinet is een groot voorstander van het verdiepen van de samenwerking tussen de EU en Mexico en van de verdieping van de relatie met Latijns-Amerika als geheel.

Samenvattend acht het kabinet de modernisering van de bestaande overeenkomst met Mexico van belang vanwege de economische kansen die deze biedt voor het Nederlandse bedrijfsleven, het geopolitieke belang dat hiermee wordt afgegeven, de versterking van de relatie met een gelijkgezinde partner en de hogere standaard die deze zet op het gebied van handel en duurzame ontwikkeling. Het bevordert vergelijkbare waarden die de EU aanhangt, waaronder open en eerlijke handel gebaseerd op internationale regels en ondersteuning van het multilaterale, op regels gebaseerde systeem. Dit is juist nu van belang in deze tijd van geo-economische en geopolitieke verschuivingen en machtspolitiek, waaronder op het gebied van handel. Om deze redenen is het kabinet voornemens om in te stemmen met zowel de Raadsbesluiten ter ondertekening van de overeenkomsten als de Raadsbesluiten tot sluiting hiervan.

2. Inhoudelijke beschrijving van het MGA

2.1 Inhoud institutionele bepalingen

De institutionele structuur van de overeenkomst bestaat uit een gezamenlijke raad, die toezicht houdt op de verwezenlijking van de doelstellingen van het MGA en toezicht houdt op de uitvoering ervan. Ook wordt er een gemengd comité opgericht, dat de gezamenlijke raad bijstaat bij de uitvoering van de taken en verantwoordelijk is voor de algemene uitvoering van het MGA. Het parlementair comité zal het forum vormen voor dialoog tussen leden van het Europees Parlement en leden van het Congres van Mexico. Daarnaast wordt een «*Civil Society Forum*» opgericht om ruimte te bieden voor publieke dialoog met het maatschappelijk middenveld. Het hoogste politieke overleg vindt plaats tijdens de EU-Mexico top, die – tenzij anders afgesproken – tweejaarlijks plaatsvindt.

2.2 Inhoud handels- en investeringsdeel (inclusief bepalingen inzake investeringsbescherming)

De gemoderniseerde handelsafspraken in het MGA bevatten veel afspraken die de EU ook in recente handelsovereenkomsten heeft gemaakt, zoals die met Chili (Kamerstukken 21 501-02 en 31 985, nr. 2715). Net als de recente handelsovereenkomst met Chili betreffen de voorliggende handelsafspraken een modernisering van bestaande handelsafspraken. Waar relevant zal daarom een vergelijking met de bestaande overeenkomst met Mexico («GA») worden gemaakt. In het algemeen geldt dat, zoals gebruikelijk in EU-handelsovereenkomsten, in verschillende hoofdstukken het recht voor verdragspartijen om te kunnen reguleren in het algemeen belang wordt bevestigd.

Het GA dateert uit 2000 en sinds de inwerkingtreding van deze overeenkomst is EU-export naar Mexico met 324% gestegen.² De EU exporteert jaarlijks voor meer dan EUR 70 miljard aan goederen en diensten naar Mexico in het kader van de huidige overeenkomst, wat goed is voor meer dan 630.000 banen in de EU.³ Ten opzichte van het GA, zet het MGA in op een verdieping van de bestaande handelsrelatie tussen de EU en Mexico met als doel het bestaande partnerschap en de economische groei van beide partijen verder te bevorderen.

Zo zet het MGA onder andere in op het verlagen van importheffingen op meer producten, het faciliteren van meer handel en investeringen voor het MKB, een betere bescherming van intellectueel eigendom, het beschermen van investeringen, het verbeteren van de samenwerking en toeleveringsketens voor grondstoffen en het waarborgen van een betere toegang tot de dienstenmarkt en het bevorderen van duurzame ontwikkeling. Onderstaand wordt een inhoudelijke toelichting gegeven van het handels- en investeringsdeel van het MGA.

Handel in goederen en landbouwproducten

Onder de huidige overeenkomst waren alle industriële goederen en een aanzienlijk deel van de landbouw- en visserijproducten al vrijgesteld van importheffingen. Dit blijft behouden in het MGA. Mexico heft momenteel nog hoge tarieven van soms 100% op belangrijke EU exportproducten, zoals voedsel- en andere landbouwproducten.

Mexico importeert meer landbouwproducten uit de EU, dan dat Mexico naar de EU exporteert. Middels het MGA zal Mexico vrijwel al deze tarieven bij inwerkingtreding, dan wel geleidelijk (over maximaal 7 of 10 jaar) afschaffen, zodat Europese producten in Mexico meer concurrerend worden en aantrekkelijker worden voor Mexicaanse consumenten. Het gaat om bijna alle pluimveevlees producten (huidige importtarieven maximaal 100%), bijna alle varkensvleesproducten (nu maximaal 45%), chocolade en snoepgoed (nu maximaal 20%), en appels en perziken in blik (nu maximaal 20%). Voor een aantal landbouwproducten zijn quota (zgn. tariefcontingenten) afgesproken, waardoor de import van deze producten tegen verlaagde tarieven aan een vooraf vastgestelde maximale hoeveelheid gebonden is. De verlaagde tarieven gelden dus niet voor importen die buiten deze quota vallen. Voor export van de EU naar Mexico gelden bijvoorbeeld de volgende tariefcontingenten tegen 0-tarief-welke gefaseerd over max 7 jaar) worden ingevoerd: melkpoeder (50.000 ton, nu tarief 50%), verse en verwerkte kazen (5.000 ton, nu max 45%), andere kazen (20.000 ton, nu max 45%), rundvlees (30.000 ton, nu 20%) kippen poten en -dijen (20.000 ton, nu 100%), en varkensvlees/lenddelen (10.000 ton, nu 45%). Voor export van Mexico naar de Europese Unie zijn er bijvoorbeeld quota opgenomen – welke gefaseerd over maximaal 5 jaar worden ingevoerd – voor bijvoorbeeld pluimveevlees (6.667 ton tegen 0%), rundvlees (5.000 ton, tegen invoertarief van 7,5%), suiker bestemd om te worden geraffineerd (30.000 ton tegen EUR 49 per ton) en varkensham (10.000 ton tegen 0%). Het gaat in algemene zin om bescheiden quota. Wanneer er boven deze invoerquota ingevoerd wordt, gelden geen preferentiële tarieven maar moeten de hogere, «normale» tarieven betaald worden.

² https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/mexico/eu-mexico-agreement/factsheet-eu-mexico-modernised-global-agreement-general-benefits_en

³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_1644

Midden- en kleinbedrijf

In het MGA zijn specifieke afspraken gemaakt ter ondersteuning van het midden- en kleinbedrijf (hierna: MKB). Zo is afgesproken dat beide verdragspartijen een publiekelijk toegankelijke website opstellen of behouden over het MGA die o.a. informatie bevat die specifiek van belang zijn voor het MKB. Ook wordt bepaald dat beide verdragspartijen een MKB-contactpunt aanstellen om zicht te houden op de implementatie van het MGA. Het MKB-contact ziet er ook andere op toe dat de behoeften van het MKB bij de uitvoering van deze overeenkomst in aanmerking worden genomen.

Grondstoffen en energie

In het MGA met Mexico zal de tariefvrije handel in grondstoffen gewaarborgd blijven. Er zijn aanvullende afspraken gemaakt die zien op het vergroten van de voorspelbaarheid van toeleveringsketens. Zo bevat het MGA expliciet een verbod op export- of importmonopolies, een verbod op exportbelastingen en een verbod op dubbele prijsstelling wanneer de exportprijzen hoger zijn dan de binnenlandse prijzen. Hiernaast spreken de partijen af intensiever samen te werken om handelsverstoringen, gerelateerd/verbonden aan grondstoffen in derde landen aan te pakken, uitwisseling van kennis en marktdata te bevorderen, duurzame ontwikkeling te bevorderen en internationale normen voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen zoals de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen na te leven (Mexico is OESO-lid sinds 1994). Ook wordt bevestigd dat beide partijen het soevereine recht behouden om te bepalen of er het eigen grondgebied gebieden beschikbaar zijn voor de exploratie en productie van grondstoffen. Tenslotte bevat het MGA nieuwe afspraken over energie, waarin expliciet wordt bevestigd dat zowel de EU als Mexico hun volledige soevereiniteit behouden over het energiebeleid binnen hun grondgebied.

Douane en handelsfacilitatie

Dit onderdeel van het MGA richt zich op douanezaken en handelsfacilitatie tussen de EU en Mexico. Beide partijen erkennen het belang van moderne, transparante en efficiënte douaneprocedures die gebaseerd zijn op internationale standaarden, zoals de Herziene Kyoto-Conventie en de richtlijnen van de Wereld Douaneorganisatie. De verdragspartijen verbinden zich ertoe om douaneformaliteiten te vereenvoudigen, administratieve lasten voor handelaren te verlagen, elektronische systemen en risicobeheer te gebruiken, en een eerlijke en proportionele toepassing van sancties te waarborgen. Verder worden er regels vastgesteld over transparantie, publicatie van douanewetgeving, beroep tegen douanebesluiten en samenwerking via o.a. wederzijdse erkenning van geautoriseerde marktdeelnemers (AEO's), *post-clearance* audits en het vermijden van verplichte tussenpersonen zoals douane-expediteurs of pre-shipment inspecties.

Oorsprongregels

Oorsprongsregels bepalen wanneer goederen de «economische nationaliteit» hebben van één van de twee verdragspartijen en dus in aanmerking komen voor tariefpreferenties onder de overeenkomst (zgn. preferentiële oorsprong). Een goed is van preferentiële oorsprong indien het «geheel verkregen» is in een verdragspartij, het enkel is gemaakt uit van oorsprong zijnde materialen of indien het een toereikende (oorsprong verlenende) bewerking heeft ondergaan in een verdragspartij. Per productgroep gelden er aanvullende product specifieke regels. Dit zorgt

ervoor dat tariefpreferenties niet van toepassing zijn indien goederen door een verdragspartij uit een derde land worden geïmporteerd en niet of nauwelijks worden bewerkt alvorens deze worden geëxporteerd naar de andere verdragspartij. Zo moeten o.a. dierlijke producten en visserijproducten geheel verkregen zijn in de desbetreffende verdragspartij om in aanmerking te komen voor preferentiële tarieven. Om gebruik te kunnen maken van preferentiële tarieven dient er een attest van oorsprong te worden opgesteld door de exporteur. De administratieve lasten van oorsprongsprocedures worden beperkt door het gebruik van zelfcertificering.

Handelsdefensieve maatregelen

Partijen herbevestigen hun rechten en plichten onder de verdragen van de Wereldhandelsorganisatie (*World Trade Organization; WTO*) met betrekking tot antidumping-, antisubsidie- en vrijwaringsmaatregelen. Partijen mogen maatregelen treffen om de eigen producenten te beschermen wanneer door vermindering of afschaffing van douaneheffingen een product in zulke toegenomen hoeveelheden wordt ingevoerd dat de eigen producenten serieuze schade ondervinden. De EU en Mexico garanderen een eerlijke en transparante procedure bij de instelling van een handelsdefensieve maatregel. Naast de multilaterale vrijwaringsmaatregelen kunnen partijen in de overgangperiode (10 jaar na inwerking-treding) bilaterale vrijwaringsmaatregelen nemen als producten uit de ene verdragspartij in zulke grote hoeveelheden op de markt van de andere verdragspartij worden ingevoerd dat de markt ernstig verstoord raakt.

Sanitaire- en fytosanitaire maatregelen

De EU en Mexico herbevestigen in dit hoofdstuk de afspraken onder de WTO SPS-overeenkomst, en laten daarmee de toepassing door beide verdragspartijen van het voorzorgsbeginsel onverlet. Daarnaast maken de partijen afspraken over transparantie, snelle informatie-uitwisseling en technisch overleg, bilaterale en internationale samenwerking, export uit dierziektevrije gebieden (regionalisatie) en officiële controles en certificering. Deze afspraken doen niets af aan het onafhankelijk opereren van nationale bevoegde autoriteiten en het recht om te kunnen reguleren. De SPS-eisen ten behoeve van voedselveiligheid, dier- en plantgezondheid die de EU stelt voor het op de markt plaatsen van producten worden door de overeenkomst niet aangetast. Deze eisen zijn verankerd in EU-wetgeving en gelden voor alle producten die op de Europese markt komen.

Samenwerking inzake dierenwelzijn en resistentie tegen antimicrobiële stoffen

In dit hoofdstuk is afgesproken meer samen te werken om bescherming en het welzijn van dieren te verbeteren, om de implementatie van goede praktijken op dierenwelzijnsgebied te verbeteren, alsmede om kennis en informatie uit te wisselen met betrekking tot antimicrobiële resistentie (AMR). Ook worden dieren erkend als wezens met gevoel. Er wordt een werkgroep opgezet om dierenwelzijn en het tegengaan van antimicrobiële resistentie te bespreken.

Technische handelsbelemmeringen

Het doel van dit hoofdstuk is om handelsbelemmeringen die voortvloeien uit technische voorschriften, normen en conformiteitsbeoordelingsprocedures te verminderen en zo de handel in goederen tussen verdragspartijen te vergemakkelijken. De WTO-overeenkomst inzake technische

handelsbelemmeringen vormt de basis voor deze afspraken. Hieruit vloeit voort dat partijen ernaar streven hun normen in lijn te brengen met internationale normen. Daarnaast biedt het hoofdstuk een kader om op regelgevend gebied samen te werken om technische handelsbelemmeringen weg te nemen of te voorkomen. Ook zijn er afspraken gemaakt die de ontwikkeling van technische voorschriften en conformiteitsbeoordelingsprocedures transparanter te maken. Beide partijen wijzen tevens een contactpunt aan om samenwerking en coördinatie in het kader van dit hoofdstuk te vergemakkelijken.

Handel in diensten

In de hoofdstukken over diensten en investeringen spreken de verdragspartijen af om de wederzijdse markttoegang op het gebied van diensten en investeringen (vestiging van een onderneming en exploitatie van een investering) te verbeteren, onder andere door voor de betreffende sectoren dienstverleners en investeerders uit de andere verdragspartij in gelijke gevallen gelijk te behandelen, geen kwantitatieve beperkingen op te leggen aan het aantal dienstverleners en investeerders uit de andere verdragspartij, en door geen bepaalde rechtsvorm van investeerders uit de andere partij te eisen. Daarnaast maken de verdragspartijen afspraken die het tijdelijk verkeer van natuurlijke personen voor zakelijke dienstverlening faciliteren (waaronder voor binnen een onderneming overgeplaatste personen en dienstverleners op contractbasis), een raamwerk voor wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties creëren, en afspraken die de transparantie, toegankelijkheid en doelmatigheid van administratieve beoordelings- en goedkeuringsprocessen bevorderen. Deze afspraken komen overeen met die in recente EU-handelsovereenkomsten. Ten opzichte van de huidige situatie krijgen Europese dienstverleners op basis van het MGA meer markttoegang tot onder andere de financiële dienstensector, gezondheidsdiensten, telecommunicatie diensten en transportdiensten.

Digitale handel

Het hoofdstuk over digitale handel erkent het belang van digitale handel voor economische groei en het creëren van kansen. Het MGA bevat afspraken die digitale handel verder kunnen faciliteren, zoals op het gebied van heffingen op elektronische transacties, elektronische contracten, online bescherming van consumenten en broncode. Zo wordt er afgesproken dat de partijen bij het MGA geen heffingen zullen rekenen op elektronische transacties. Tegelijkertijd behouden partijen de vrijheid om eigen regelgeving te hanteren, bijvoorbeeld ter beschermingen van privacy en data van consumenten.

Aanbestedingen

Het hoofdstuk over aanbestedingen bevat afspraken over de wederzijdse toegang tot overheidsaanbestedingen boven bepaalde drempelwaarden. Op basis van de huidige overeenkomst (GA) verlenen de EU en Mexico elkaar reeds (gedeeltelijke) wederzijdse toegang tot elkaars aanbestedingsmarkt. Het MGA bouwt hierop voort en geeft EU partijen toegang tot meer federale overheidsinstanties en een aantal decentrale overheidsinstanties. Ook zegt Mexico toe om binnen afzienbare tijd meer toegang tot aanbestedingsprocedures op staatsniveau aan Europese partijen te verschaffen. Daarnaast bevat het MGA enkele nieuwe afspraken om de transparantie van overheidsaanbestedingsprocedures te verbeteren. Zo committeert Mexico zich om aankondigingen voor opdrachten online beschikbaar te maken.

Subsidies, concurrentie en overheidsondernemingen

Het MGA bevat afspraken over subsidies die bijdragen aan het gelijk speelveld tussen EU- en Mexicaanse bedrijven. Dit betreffen afspraken die voorzien in: transparantie bij subsidies voor zowel goederen als diensten; overleg indien subsidies een negatief effect op het handelsverkeer (dreigen te) hebben; en het stellen van voorwaarden bij bijvoorbeeld het verlenen van subsidies aan noodlijdende bedrijven. Ook zijn er afspraken opgenomen om te zorgen dat bedrijven de basisbeginselen van mededinging naleven: geen misbruik van een dominante positie, geen overeenkomsten tussen bedrijven die de concurrentie beperken, en toezicht op de concurrentie-effecten van een fusie. Het MGA bevat daarnaast afspraken om het gelijk speelveld tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen in de markt te waarborgen.

Overheidsondernemingen, ondernemingen waaraan bijzonder rechten of voorrechten zijn toegekend en aangewezen monopolies moeten zich bij de aan- en verkoop van goederen en diensten op de markt niet-discriminerend en in overeenstemming met commerciële overwegingen gedragen.

Kapitaalstromen

Het hoofdstuk over betalingen en kapitaalstromen stelt dat er vrij verkeer van kapitaal dient plaats te vinden tussen de verdragspartijen m.b.t. onderlinge transacties. Mexico of een lidstaat van de EU mag bij uitzonderlijke betalingsbalansproblemen tijdelijke beperkingen opleggen op kapitaalverkeer, betalingen of overmakingen. Deze beperkingen moeten niet-discriminerend zijn, voldoen aan de Statuten van het Internationaal Monetair Fonds (IMF), tijdelijk en proportioneel zijn, en geleidelijk worden afgebouwd bij verbetering. De bepalingen in dit hoofdstuk zijn in lijn met de doelstellingen van open kapitaalmarkten en ondermijnen de werking van de Economische en Monetaire Unie niet.

Intellectueel eigendom

Het hoofdstuk over intellectueel eigendom (IE) adresseert een groot aantal IE-rechten, waaronder auteursrecht, merken- en modellenrecht, geografische aanduidingen, octrooien, kwekersrechten en bedrijfsgeheimen. Het hoofdstuk draagt bij aan een gelijk speelveld door ervoor te zorgen dat Mexico en de EU ook een gemeenschappelijke aanpak volgen voor de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten, onder andere door ervoor te zorgen dat beide acties ondernemen om namaak, piraterij en oneerlijke mededinging te bestrijden. Dat zorgt voor een hoog niveau van bescherming en handhaving van intellectuele-eigendomsrechten. Ook bevestigen beide partijen in dit hoofdstuk een adequate uitvoering te waarborgen van de internationale verdragen op het gebied van IE waarbij zij partij zijn, waaronder de overeenkomst inzake de handelsaspecten van de intellectueel eigendom (TRIPS-overeenkomst). Voor wat betreft het kwekersrecht is afgesproken dat de verdragspartijen dit beschermen overeenkomstig het internationale verdrag voor het beschermen van kwekersrechten (UPOV 1991). Het MGA bevat afspraken over de bescherming van 336 geografische aanduidingen van de EU, waaronder voor Nederland Gouda Holland, Edam Holland en Hollandse Geitenkaas. Dit is ter aanvulling op de 232 Europese geografische aanduidingen die al in Mexico beschermd zijn (waaronder Jenever) onder de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Verenigde Mexicaanse Staten betreffende de wederzijdse erkenning en bescherming van de

benamingen van gedistilleerde dranken uit 1997⁴. De Overeenkomst over gedistilleerde dranken wordt opgenomen in en maakt deel uit van de overeenkomst en is mutatis mutandis van toepassing.

Handel en duurzame ontwikkeling

In het hoofdstuk over handel en duurzame ontwikkeling onderstrepen de EU en Mexico dat economische en sociale ontwikkeling, en milieubescherming elkaar versterken. Het doel van het hoofdstuk is om de integratie van duurzame ontwikkeling in de handels- en investeringsrelatie van de verdragspartijen te versterken. Dat wordt bereikt door het maken van afspraken op gebied van arbeid en klimaataspecten van duurzame ontwikkeling en door het versterken van de samenwerking tussen verdragspartijen, middels regelmatige dialoog. De gemaakte afspraken zijn te vergelijken met de afspraken in het handelsakkoord met Canada (CETA).

De verdragspartijen spreken af om de fundamentele ILO-principes te respecteren, bevorderen en implementeren en om de fundamentele ILO-conventies te ratificeren. Voor milieu en klimaat is afgesproken om zowel de Overeenkomst van Parijs als het Verdrag inzake biologische diversiteit en bijbehorende protocollen effectief te implementeren. Bovendien bevat het hoofdstuk verschillende afspraken over arbeidsrechten, andere multilaterale milieuakkoorden en duurzame visserij. Tot slot is een herzieningsclausule opgenomen, hierin wordt vastgelegd dat de partijen bij inwerkingtreding van de overeenkomst een formeel herzieningsproces van het duurzaamheids hoofdstuk zullen beginnen. Het doel is om deze herziening binnen 12 maanden af te ronden. In de clausule is vastgelegd dat de herziening ook de mogelijkheid voor een versterking van het nalevingsmechanisme zal omvatten, en de mogelijkheid om relevante tegenmaatregelen in te zetten als een laatste redmiddel. Aan EU-zijde zal hierbij waarschijnlijk ingezet worden op een herziening die het hoofdstuk meer in lijn brengt met de in 2022 gepubliceerde TSD-aanpak⁵ van de Commissie.

Het hoofdstuk voorziet in een eigen geschillenbeslechtsprocedure voor vermeende schendingen door verdragspartijen van de verplichtingen onder het hoofdstuk handel en duurzame ontwikkeling. Na consultaties tussen de verdragspartijen kan het sub-comité van Handel en Duurzame Ontwikkeling verzocht worden om samen te komen om het geschil te bespreken. Mocht dat niet tot een oplossing leiden, dan kan op verzoek van een van de verdragspartijen een expertpanel opgezet worden. Het panel zal zich over het geschil uitspreken. Vervolgens zijn de verdragspartijen verplicht om aan te geven hoe zij navolging zullen geven aan de uitspraak, waarna ook verdere monitoring plaatsvindt. Tot slot wordt het voorzorgsbeginsel in dit hoofdstuk vastgelegd, waardoor het mogelijk is om bij een naderende dreiging op voedselveiligheid en/of milieu in te grijpen, ook als er (nog) geen sluitend wetenschappelijk bewijs is.

Geschillenbeslechting

Dit hoofdstuk zet de geschillenbeslechtsprocedure tussen verdragspartijen uiteen. Deze volgt de afspraken zoals die gebruikelijk zijn in andere EU-handelsovereenkomsten. Het doel van het hoofdstuk is de oprichting

⁴ Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Verenigde Mexicaanse Staten betreffende de wederzijdse erkenning en bescherming van de benamingen van gedistilleerde dranken, http://data.europa.eu/eli/agree_international/1997/361/2020-01-31

⁵ Kamerstuk 22 112, nr. 34891 BNC Fiche «Mededeling over handel en duurzame ontwikkeling in handelsakkoorden».

van een effectief en efficiënt mechanisme ter voorkoming en beslechting van geschillen tussen de verdragspartijen over de interpretatie en toepassing van het MGA, en om te komen tot een gezamenlijke oplossing. Het hoofdstuk is van toepassing op de bepalingen in het MGA, tenzij in een individueel hoofdstuk anders is bepaald (zoals in het hoofdstuk over handel en duurzame ontwikkeling), dat een eigen geschillenbeslechtsmechanisme kent. De eerste stap in het proces is het verzoeken om overleg. Als partijen er onderling niet uitkomen, kan de oprichting van een panel worden verzocht dat zich over het geschil buigt. De partij waartegen de klacht gericht is dient maatregelen te treffen om het handelen tijdig in lijn te brengen met de bevindingen en conclusies van het panel. Indien de andere partij van mening is dat de maatregelen niet voldoende zijn om het handelen in lijn te brengen met de aanbevelingen van het panel, kan deze het panel verzoeken om over de kwestie te besluiten. In het uiterste geval kan de klagende partij besluiten om bepaalde verplichtingen, waaronder handelsconcessies zoals tariefverlagingen, tijdelijk op te schorten. De overeenkomst voorziet daarnaast ook in de mogelijkheid voor het voeren van een bemiddelingsprocedure, waarover ook procedurele afspraken zijn gemaakt.

Investeringsbescherming

In het investeringshoofdstuk zijn bepalingen opgenomen die een rechtsgrondslag bieden voor de bescherming van investeerders en hun investeringen in Mexico en de EU. Deze bepalingen zullen na ratificatie van het MGA door alle EU-lidstaten, de bestaande bilaterale investeringsbeschermingsovereenkomsten vervangen die Mexico met EU-lidstaten, waaronder met Nederland, heeft gesloten. De afspraken over investeringsbescherming zijn gemoderniseerd in lijn met de hervormde EU-aanpak op dit gebied, waarbij onder meer het recht van partijen om te reguleren wordt herbevestigd. De bepalingen inzake investeringsbescherming bevatten duidelijke normen, gebaseerd op bepaalde fundamentele beginselen van rechtvaardige behandeling van investeerders zoals die in onze rechtsstaat gelden. Deze normen omvatten naast non-discriminatie ook bescherming tegen onrechtmatige onteigening, vrijheid van overmaking van kapitaal, eerlijke en rechtvaardige behandeling en fysieke bescherming. Daarnaast implementeert dit hoofdstuk de hervormde EU-aanpak voor de beslechting van investeringsgeschillen door de oprichting van een permanent, onafhankelijk en onpartijdig tribunaal dat beslist over geschillen tussen een buitenlandse investeerder en een verdragspartij van de investering. Er wordt hierbij een permanent investeringshof (Investment Court System) opgericht dat bestaat uit een Gerecht van eerste aanleg en een Hof van Beroep. De procedures voor het investeringshof zullen transparant zijn en de mogelijkheid bieden voor inbreng van geïnteresseerde derden die een relevant belang hebben bij het geschil. Daarnaast zijn er gedragscodes opgenomen die de onafhankelijkheid van de leden van het investeringshof moeten garanderen.

2.3 Inhoud politieke- en samenwerkingsdeel

Het MGA heeft als doel de bilaterale betrekkingen te bevorderen, het strategisch partnerschap tussen Mexico en de EU te bekrachtigen en de samenwerking inzake regionale, biregionale en internationale uitdagingen en vraagstukken te versterken, zoals beschreven in artikel 1.1. De overeenkomst richt zich op een breed scala aan politieke en economische thema's en beoogt de samenwerking te intensiveren op gebieden als mensenrechten, democratische beginselen, duurzame ontwikkeling en klimaat, gendergelijkheid, migratie en de bestrijding van grensoverschrijdende georganiseerde misdaad. De preambule van de overeenkomst omvat, zoals gebruikelijk bij EU-(handels)verdragen, de zogeheten

«essentiële elementen», namelijk het uitgangspunt om gezamenlijk de democratische beginselen, de rechtsstaat, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden te versterken, het internationaal recht en het Handvest van de Verenigde Naties te eerbiedigen en de verspreiding van massavernietigingswapens te bestrijden.

Politieke dialoog en samenwerking

In lijn met de hierboven genoemde essentiële elementen, is de samenwerking tussen de EU en Mexico gebaseerd op gedeelde waarden als dialoog en samenwerking, wederzijds respect, gelijkwaardig partnerschap en multilateralisme. De overeenkomst benadrukt verder het belang van culturele diversiteit, en de bescherming van fundamentele vrijheden en de rechtsstaat. De politieke samenwerking wordt onder meer vormgegeven door een periodieke politieke dialoog en door samenwerking binnen internationale en regionale organisaties. Schendingen van de essentiële elementen kunnen leiden tot passende maatregelen, zoals (gedeeltelijke) opschorting van de overeenkomst. Mexico is bovendien een grote afzetmarkt voor de EU en Nederland.

Democratie, mensenrechten en rechtsstaat

De EU en Mexico werken samen aan de versterking van democratische beginselen, zowel op hun eigen grondgebied als in derde landen, de bescherming en bevordering van mensenrechten, en het voorkomen van straffeloosheid van mensenrechtenschendingen. Gendergelijkheid en de *empowerment* van vrouwen zijn belangrijke pijlers binnen de overeenkomst. Hierbij ligt de nadruk op het voorkomen en bestrijden van geweld, discriminatie en intimidatie van vrouwen en meisjes en het vergroten van hun participatie in politiek, bedrijfsleven, conflictoplossing en vredesopbouw. Non-discriminatie vormt een rode draad in de bescherming van mensenrechten. Mexico is partij bij het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof en speelt een actieve rol in de bevordering van universele ratificatie en implementatie. Samen met Nederland en andere landen werkt Mexico aan het waarborgen van de integriteit van het Statuut van Rome. Multilaterale samenwerking en het multilateralisme worden nadrukkelijk ondersteund, met de Verenigde Naties als centraal forum. De EU en Mexico willen het partnerschap binnen regionale organisaties zoals CELAC versterken.

Vrede, vrijheid, veiligheid en recht

Op het gebied van veiligheid spreken de verdragspartijen af samen te werken aan de bestrijding van massavernietigingswapens (onder andere via het interregionale *Non-Proliferation and Disarmament Initiative*), wapenhandel, en illegale handel in handvuurwapens en lichte wapens. Binnen het VN-wapenhandelsverdrag (ATT) is er intensieve samenwerking, met bijzondere aandacht voor *Gender Based Violence* (GBV) en *Violence Against Women and Children* (VAWC), mede dankzij de inzet van Mexico. Beide verdragspartijen onderschrijven ook het belang van verdragen en programma's ter bestrijding van grensoverschrijdende georganiseerde misdaad, corruptie en terrorisme (ook middels het specifiek aangehechte Protocol inzake de voorkoming en bestrijding van corruptie).

Economische en maatschappelijke samenwerking

Economisch beleid omvat kennisuitwisseling over macro-economische ontwikkelingen en versterkte samenwerking met focus op het MKB, digitalisering en industrie 4.0 (integratie van slimme, digitale technolo-

gieën). Maatschappelijk verantwoord ondernemen en eerbiediging van mensenrechten in bedrijfsvoering zijn nadrukkelijk onderdeel van het MGA. De samenwerking op het gebied van grondstoffen richt zich op het creëren van een transparant investeringsklimaat, het versterken van regelgevingskaders en het bevorderen van duurzame mijnbouwpraktijken, in lijn met Europese en nationale strategieën. Ook op het gebied van statistieken, vervoer, onderwijs, cultuur, sociale vraagstukken en technologische ontwikkelingen bevat de overeenkomst bepalingen die de samenwerking tussen de EU en Mexico versterken. Daarbij wordt rekening gehouden met nationale beleidsprioriteiten, zoals het reguleren van studentenmobiliteit.

Duurzame ontwikkeling en milieu

Duurzame ontwikkeling speelt een centrale rol, waarbij de verdragspartijen zich inzetten voor milieubescherming, duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen, en voor versterking van de samenwerking binnen het Klimaatverdrag («UNFCCC», 1992) en de uitvoering van de Overeenkomst van Parijs (2015). Klimaatactie en biodiversiteitsbehoud worden in het MGA expliciet genoemd, evenals landbouw en plattelandsontwikkeling, met als doel de veerkracht en duurzaamheid van voedselproductie te vergroten.

Landbouw

Op het gebied van landbouw, maritieme zaken en visserij is afgesproken samen te werken aan onder meer duurzame landbouwpraktijken, voedselzekerheid, het voorkomen van voedselverspilling, behoud van mariene ecosystemen, en bestrijding van illegale, niet gemelde en ongereguleerde (IOO) visserij.

3. Overzicht van onderzoeken naar de effecten van het MGA: Sustainability Impact Assessment van de Europese Commissie en SEO Economisch Onderzoek

Het MGA bouwt voort op de bestaande substantiële vrijstelling van importheffingen in de huidige overeenkomst (GA) met Mexico. Sinds de inwerkingtreding van de bestaande handelsovereenkomst is de EU-export naar Mexico met 324% gestegen.⁶ De uitvoer van de EU naar Mexico bedraagt EUR 73 miljard in 2023, terwijl de invoer uit Mexico EUR 35 miljard bedraagt. De EU heeft dus een aanzienlijk handelsoverschot van EUR 37 miljard, dat in afgelopen jaren zelfs is toegenomen.⁷ Ook Nederland heeft de afgelopen tien jaar consistent een handelsoverschot met Mexico gehad, waarbij zowel de goederen- als dienstenexport naar Mexico groter was dan de import.⁸ De grootste Nederlandse exportcategorieën naar Mexico zijn machines, elektronica en chemicaliën. Nederland importeert voornamelijk machines en elektronica (voornamelijk computer hardware, telecommunicatieapparatuur en auto-elektronica) uit Mexico, waarmee dit veruit de grootste importcategorie is.⁹

⁶ https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/mexico/eu-mexico-agreement/factsheet-eu-mexico-modernised-global-agreement-general-benefits_en

⁷ SEO Economisch Onderzoek, Handelsprofiel EU-Mexico en Nederland – Mexico, Handelsprofiel EU-Mexico en Nederland-Mexico | Publicatie | Rijksoverheid.nl, p. 2.

⁸ Idem, p. 5.

⁹ Idem, p. 7.

In opdracht van de Europese Commissie is een ex-ante analyse, een Sustainability Impact Assessment (SIA), uitgevoerd. De SIA geeft een beoordeling van de potentiële economische, sociale en milieueffecten als gevolg van de handels- en handelsgerelateerde bepalingen van de een gemoderniseerde overeenkomst tussen de EU en Mexico.¹⁰ De SIA voorziet een groei van de export van de EU naar Mexico op basis van twee scenario's (bijna 17% in een conservatief scenario¹¹ en ongeveer 75.1% in een ambitieus scenario¹²). Wat EU-importen uit Mexico betreft stijgt de totale handel over alle sectoren met 9,3% in het conservatieve scenario en met 32,5% in het ambitieuze scenario.¹³ Het onderzoek concludeerde eveneens dat een betere bescherming van intellectuele-eigendomsrechten in Mexico de prikkel voor onderzoeks- en kennisintensieve EU-bedrijven om in Mexico te investeren, bijvoorbeeld in de chemische, farmaceutische, maak- en auto-industrie, zal vergroten.¹⁴ Daarnaast concludeert de analyse dat een gemoderniseerde overeenkomst positieve effecten kan hebben op de bereidheid van de Mexicaanse overheid om specifieke mensenrechten te respecteren en op het vermogen van burgers om zich op hun rechten te beroepen onder nationaal en internationaal recht. De zorgen over de potentiële impact op de broeikasgasemissies zijn beperkt, aangezien een gemoderniseerde overeenkomst waarschijnlijk een verplaatsing zal bevorderen naar minder energie- en koolstof intensieve sectoren. De groei van het internationale transport als gevolg van de modernisering van de bestaande overeenkomst, zal naar verwachting klein zijn.¹⁵

Binnen de SIA zijn als onderdeel van de overkoepelende analyse ook sectoranalyses uitgevoerd, namelijk voor landbouw, handel in diensten en de industriële sector. In de analyse over de landbouwsector wordt gesteld dat een gemoderniseerde overeenkomst een aanzienlijke verhoging van de EU-export van zuivelproducten kan generen, zonder dat er een verhoging van de import van deze producten uit Mexico wordt verwacht.¹⁶ Ook wordt geconcludeerd ook dat een gemoderniseerde overeenkomst de concurrentiepositie van EU-producten, die in sommige gevallen beschermd zijn als geografische aanduidingen zoals de benaming Gouda Holland, kan versterken. Een gemoderniseerde overeenkomst kan daarnaast een algehele verlaging van de productie- en handelskosten van landbouwproducten voor alle EU-exporteurs betekenen. Het is waarschijnlijk dat voornamelijk MKB-bedrijven hiervan zullen profiteren.¹⁷

Ten aanzien van de landbouwsector, wordt niet verwacht dat een gemoderniseerde overeenkomst significante effecten op het milieu zal hebben.¹⁸ Handel in de industriële producten is al vrijgesteld van importheffingen onder de huidige overeenkomst, de analyse ziet daarom voornamelijk kansen in het wegnemen of verminderen van de resterende

¹⁰ Sustainability Impact Assessment (SIA), <https://circabc.europa.eu/ui/group/09242a36-a438-40fd-a7af-fe32e36cbd0e/library/7140d5ce-a722-4702-bac7-f99bdd4dd9e4/details?download=true>

¹¹ Het conservatieve scenario gaat uit van afspraken over een breed scala aan onderwerpen, waaronder markttoegang in de landbouw, handel in diensten, investeringen, TBT, SPS-maatregelen, intellectuele-eigendomsrechten, overheidsaanbestedingen, handelsfacilitatie, concurrentie, handel en duurzame ontwikkeling.

¹² Het ambitieuze scenario gaat uit van een verdere liberalisatie en is ambitieuzer wat betreft de mate waarin verwacht wordt dat niet-tarifaire belemmeringen in de productie en dienstverlening verlaagd zullen worden.

¹³ Sustainability Impact Assessment (SIA), p. 9.

¹⁴ Idem, p. 10.

¹⁵ Idem, p. 11–12.

¹⁶ Idem, pp. 160–161.

¹⁷ Idem, p. 12.

¹⁸ Idem, p. 12.

non-tarifaire handelsbarrières. Voor handel in diensten concludeert de analyse dat de EU een aanzienlijk handelsoverschot met Mexico heeft voor wat betreft zakelijke diensten en dat meer toegang tot de zakelijke en professionele dienstverlening in een gemoderniseerde overeenkomst *spill-over* effecten zal hebben, die ten goede kan komen aan bedrijven in andere sectoren dan alleen de dienstensector.¹⁹

In opdracht van de Nederlandse overheid heeft SEO Economisch Onderzoek in 2023 een rapport²⁰ gepubliceerd met de verwachte effecten van drie handelsverdragen, waaronder het MGA met Mexico, op de Nederlandse economie. Ook op basis van dit onderzoek wordt een zeer klein maar positief welvaartseffect verwacht voor zowel Mexico als Nederland. Dat het te verwachten welvaartseffect over het algemeen klein is komt grotendeels doordat er al een handelsverdrag in werking is op basis waarvan veel handelsbarrières zijn weggenomen.

Het SEO onderzoek voorspelt verder dat de EU-zuivelindustrie veel baat heeft bij een gemoderniseerde verdrag, met een verwachte stijging van de bilaterale export van ongeveer 200 tot 400 procent, hetgeen neerkomt op een absolute stijging van meer dan 250 miljoen EUR²¹. Uit deze studie blijkt eveneens dat de waarde van de Nederlandse export voor landbouw- en voedselproducten naar Mexico ongeveer twee keer zo groot is als de waarde van de import van deze producten uit Mexico door Nederland.²²

4. Kabinetsappreciatie van het MGA

4.1 Appreciatie van het handels- en investeringsdeel (inclusief bepalingen inzake investeringsbescherming)

Handel in goederen en vermindering van handelsbelemmeringen

Het kabinet is positief over de afspraken over markttoegang, vergeleken met de bestaande overeenkomst (GA). Zo biedt het MGA aanvullende markttoegang op bepaalde producten uit de EU die veel geëxporteerd worden, zoals voedsel- en andere landbouwproducten. Deze aanvullende markttoegang voor landbouwproducten kan kansen bieden voor het Nederlandse bedrijfsleven, dat beschikt over een unieke positie die met innovatief ondernemerschap producten aflevert volgens hoge standaarden. Hierbij kan specifiek worden gedacht aan de export van vlees- en zuivelproducten, die tot belangrijke categorieën behoren van de Nederlandse export van landbouwgoederen.²³ Uit onderzoek²⁴ blijkt dat vooral de EU-zuivelindustrie – en daarmee dus ook de Nederlandse zuivelindustrie – veel baat kan hebben bij de modernisering van de overeenkomst. Voor de varkensvlees en pluimveesector ontstaan ook kansen door de afschaffing van de hoge importtarieven van resp. 45% en 100% voor bijna alle varkensvlees- en pluimveeproducten.²⁵ Tegelijkertijd zijn voor gevoelige producten tariefquota opgenomen waarmee de preferentiële markttoegang die de EU biedt voor deze producten beperkt

¹⁹ Idem, p. 13.

²⁰ SEO Economisch Onderzoek
<https://www.government.nl/documents/reports/2023/07/26/expected-economic-effects-of-the-eu-free-trade-agreements-with-chile-mexico-and-new-zealand>.

²¹ Idem, p. 24.

²² Idem, figuur 2.6 en 2.9 (op basis van cijfers afkomstig uit het jaar 2022).

²³ Kamerstukken 30 252, nr. 179 en bijlage «De Nederlandse agrarische sector in internationaal verband – editie 2025».

²⁴ SEO Economisch Onderzoek, SIA Impact Assessment.

²⁵ Studie Joint Research Centre, Cumulative economic impact of upcoming trade agreements on EU agriculture, tabel 21 en 22, JRC Publications Repository - Cumulative economic impact of upcoming trade agreements on EU agriculture.

blijft. Het monitoren van goed management en benutting van de quota om marktverstoring te vermijden, is daarbij belangrijk. De bilaterale tarieven op industriële goederen zijn al afgeschaft op basis van de bestaande overeenkomst (GA). Dit betekent dat de eventuele economische voordelen van de modernisering van tussen de EU en Mexico zullen voortvloeien uit de liberalisering in de landbouwsector en de vermindering van niet-tarifaire maatregelen.²⁶

Het MGA voorziet onder andere in meer afstemming op internationale normen, waardoor het voor EU-bedrijven gemakkelijker wordt om naar Mexico te exporteren. Daarnaast wordt in het MGA specifiek aandacht besteed aan het MKB-bedrijven, die in zowel Mexico als de EU de overgrote meerderheid van bedrijven uitmaken.²⁷ Het aandeel MKB-bedrijven uit de EU die naar Mexico exporteren is 83%.²⁸ Ingewikkelde administratieve barrières en het niet kunnen vinden van de juiste informatie worden door het MKB als een grote exportbelemmering ervaren.²⁹ In het MGA wordt onder andere gezorgd voor een betere informatievoorziening, toegespitst op de behoeften van het MKB. Het kabinet is positief over deze afspraken.

Diensten, aanbestedingen en digitale handel

Het kabinet is positief over de overeengekomen afspraken die zorgen voor betere markttoegang tot verschillende dienstensectoren in Mexico, waaronder op het gebied van internationale transportdiensten en bezorgdiensten. Ook bevat het MGA de gebruikelijke waarborgen, bijvoorbeeld dat partijen publieke diensten kunnen behouden, en geprivatiseerde diensten weer in het publieke domein kunnen brengen. Over het algemeen bekeken schept het MGA nieuwe economische kansen voor dienstverleners en investeerders. Daarbij geldt dat mogelijkheden voor verdere samenwerking, bijvoorbeeld op het gebied van wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties, afhankelijk van de benutting pas op een later moment tot voordelen zullen leiden.

Wat betreft digitale handel sluiten de afspraken aan bij de Nederlandse inzet, waarbij bijzondere aandacht is voor de positie van het MKB en consumenten. Het kabinet is eveneens positief over de wederzijdse afspraken over overheidsaanbestedingen. Deze afspraken zorgen er namelijk voor dat het voor Europese bedrijven aantrekkelijker is om op verschillende overheidsniveaus mee te dingen in aanbestedingsprocedures in Mexico, te meer omdat Mexico geen lid is van het WTO akkoord inzake overheidsopdrachten (*Agreement on Government Procurement*, GPA). Daarnaast zijn Europese bedrijven de eerste niet-Mexicaanse partijen met toegang tot de aanbestedingsprocedures van Mexicaanse decentrale overheden. Bovendien bieden de overeengekomen afspraken meer transparantie en zorgen ze voor minder administratieve lasten.

Grondstoffen, diversificatie en economische veiligheid

Het kabinet is positief over diversificatiemogelijkheden die het MGA met Mexico biedt. Binnen de beleidsaanpak economische veiligheid³⁰, wordt het aangaan van handelsverdragen met grondstofrijke landen gecategori-

²⁶ SIA Impact Assessment, p. 24.

²⁷ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_25_249

²⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_25_249

²⁹ <https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/attachment/881573/Factsheet%20EU-Mexico%20-%20Infographic.pdf>

³⁰ SIA Impact Assessment, figuur 77.

³⁰ Kamerstuk 30 821, nr. 3021 Voortgang Kabinetsaanpak Economische Veiligheid.

seerd als een van de *partner*-initiatieven, ten behoeve van de leveringszekerheid van kritieke grondstoffen. Derhalve is het kabinet positief over de gemaakte afspraken op gebied van energie en grondstoffen. Mexico is voor de EU de grootste aanbieder van fluorspar (in 2023 22% van de het wereldwijde aanbod), een van de door de EU geïdentificeerde kritieke grondstoffen.³¹ China is momenteel de grootste aanbieder van fluorspar, maar cijfers laten zien dat het grootste deel van de grondstof voor de EU momenteel uit Mexico wordt geïmporteerd (33%).³² Verder produceert Mexico o.a. zink, koper en bismut.

Het MGA met Mexico kan bijdragen een meer stabiele ketens, bijvoorbeeld via afspraken over een verbod op export- en importmonopolies, exportprijzen, het wegnemen van handelsbelemmeringen, samenwerking op verstoringen van de mondiale grondstoffenmarkt en bevorderen van duurzame ontwikkeling.

Daarnaast bevordert de overeenkomst Europese investeringen in Mexico die kunnen bijdragen aan diversificatie van grondstoffenketens. Hiermee kan de overeenkomst bijdragen aan de leveringszekerheid van deze grondstoffen voor de EU. Dit is in lijn met de doelstellingen van de Nationale Grondstoffenstrategie³³ en de Critical Raw Materials Act³⁴. Hoewel SEO³⁵ aantoont dat de handel in 2023 in kritieke grondstoffen tussen Nederland en Mexico qua waarde beperkt was, kan het MGA op de lange termijn bijdragen aan het stimuleren van handel in kritieke grondstoffen tussen de EU en Mexico. Tot slot hecht het kabinet waarde aan de afspraken over IMVO, waarbij internationale standaarden, zoals de OESO-richtlijnen, binnen de samenwerkingen op gebied van grondstoffen worden onderschreven. De aandacht voor internationale standaarden in dergelijke samenwerkingsverbanden kan bijdragen aan een gelijk speelveld voor Nederlandse en Europese bedrijven.

Handel en duurzame ontwikkeling

De gemoderniseerde afspraken over handel en duurzame ontwikkeling (TSD) gaan verder dan de afspraken in de huidige overeenkomst met Mexico. De inhoud van het hoofdstuk is in lijn met de Nederlandse inzet van vóór de hernieuwde EU inzet. Het TSD-hoofdstuk is weliswaar minder verreichend dan het herziene TSD beleid van de EU van juni 2022 – hetgeen verklaarbaar is omdat de onderhandelingen met Mexico op dat moment al ver waren gevorderd – maar dit wordt geadresseerd door een herzieningsclausule aan het duurzaamheidshoofdstuk toe te voegen. Daarin zeggen de EU en Mexico toe dat ze het TSD-hoofdstuk herzien zodra het MGA in werking treedt en hiermee draagt de Commissie er zorg voor dat de huidige EU TSD-beleid toch wordt meegenomen in verdere gesprekken met Mexico. Het kabinet steunt deze uitkomst, waarin ook gesteld wordt dat de mogelijkheid tot handelssancties in relatie tot de duurzaamheidsafspraken overwogen zal worden.

Investeringsbescherming

Het kabinet is positief over de opgenomen afspraken over investeringsbescherming. Investeringsbescherming biedt meer rechtszekerheid, draagt bij aan een aantrekkelijk investeringsklimaat en bevordert grensoverschrij-

³¹ Fluorspar is een substantie gebruikt in de staal-, ijzer- en aluminiumwaardeketen.

³² Study on the critical raw materials for the EU 2023 | <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/57318397-fdd4-11ed-a05c-01aa75ed71a1>

³³ Kamerstuk 32 858, nr. 291

³⁴ Kamerstuk 22 112, nr. 3686

³⁵ SEO Economisch Onderzoek «Handelsprofiel EU-Mexico en Nederland-Mexico, Handelsprofiel EU-Mexico en Nederland-Mexico | Publicatie | Rijksoverheid.nl

dende (duurzame) investeringen. Het recht van de verdragspartijen om te kunnen reguleren wordt in het MGA duidelijk herbevestigd. Hiermee wordt expliciet bevestigd dat partijen het recht hebben om regels in te stellen om legitieme beleidsdoelen te verwezenlijken, zoals bijvoorbeeld op het gebied van milieu, klimaatverandering en volksgezondheid. Het evenwicht tussen enerzijds investeringsbescherming en anderzijds het behoud van beleidsruimte van overheden om in het publieke belang te reguleren vormt een belangrijke pijler van de kabinetsinzet. Daarnaast is in het MGA de totstandkoming van een Investment Court System (ICS) voor de beslechting van investeringsgeschillen tussen een investeerder van de ene verdragspartij en een andere verdragspartij opgenomen. Dit is een permanent investeringshof met transparante procedures, dat ook de mogelijkheid van hoger beroep biedt. Ook stelt het ICS een gedragscode vast voor de leden van het hof, waarmee belangenverstrengeling wordt tegengegaan. Het ICS zal zorgen voor een grotere mate van coherentie en transparantie. Het kabinet is hier een groot voorstander van en beschouwt deze afspraken als een belangrijke stap in de modernisering van het internationale investeerder-staat geschillenbeslechtingsstelsel.

4.2 Appreciatie van het politieke- en samenwerkingsdeel

Het kabinet verwelkomt het MGA. De gemoderniseerde overeenkomst is aangepast aan de actuele geopolitieke en maatschappelijke uitdagingen, met expliciete aandacht voor onder meer mensenrechten, gendergelijkheid en non-discriminatie, klimaatverandering, digitale samenwerking (onder andere op cybercriminaliteit), en duurzame grondstoffen. Daarnaast wordt het brede thema internationale veiligheid en rechtsstaat versterkt, met een nadruk op multilateralisme, verbeterde gegevensbescherming en consumentenrechten, een vernieuwd institutioneel kader, en duidelijke maatregelen bij schendingen van mensenrechten en beginselen van democratie en rechtsstaat. Deze overeenkomst sluit aan bij de prioriteiten van het Nederlands buitenlandbeleid voor Mexico, met name veiligheid, internationale rechtsorde, mensenrechten, migratie, en duurzame handel & investeringen. In de huidige onzekere geopolitieke tijden is het belang van strategische partnerschappen alleen maar groter geworden. De overeenkomst met Mexico versterkt het reeds bestaande partnerschap tussen de EU en Latijns-Amerika en het Caribisch gebied (LAC-regio), en draagt bij aan de stabiliteit van de bilaterale, regionale en multilaterale betrekkingen, alsook aan de welvaart van de burgers, mede via fora als de VN en de CELAC. Mexico is een belangrijke gelijkgezinde partner in de LAC-regio, voornamelijk op het gebied van bescherming van democratische beginselen en de rechtsstaat, bestrijding van grensoverschrijdende georganiseerde misdaad en verduurzaming van handel.

Democratie, mensenrechten en veiligheid

De integrale benadering van mensenrechten, democratie en rechtsorde zoals gehanteerd in de overeenkomst sluit goed aan bij het Nederlandse beleid. Het MGA sluit eveneens goed aan bij de Nederlandse inzet op gendergelijkheid en non-discriminatie. Het kabinet is positief over de verankering van deze waarden in de overeenkomst, met onder meer bepalingen over de bescherming van vrouwen en meisjes, het bevorderen van hun participatie in besluitvorming en het voorkomen van gendergereleerd geweld. Het MGA biedt daarnaast ruimte voor een regelmatige en betekenisvolle mensenrechtendialoog tussen de EU en Mexico.

De integrale aanpak van veiligheid en internationale rechtsorde, die de overeenkomst stimuleert, is zichtbaar in de afspraken over internationale samenwerking tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad en drugsproblematiek, wapenhandel, en corruptie. Dit gebeurt op zowel

bilateraal als multilateraal (bijv. via EU-programma EL PACCTO) niveau. De combinatie van veiligheidsaspectieven en volksgezondheidsaanpak – inclusief harm reduction – sluit aan bij het Europese en Nederlandse beleid. Het kabinet verwelkomt eveneens de voorgenomen samenwerking op het gebied van migratie, asiel en grensbeheer, terugkeer en overname, met name op het tegengaan van irreguliere migratie in overeenstemming met nationale bevoegdheden.

Duurzame ontwikkeling en milieu

Het kabinet verwelkomt de bepalingen over klimaat en duurzaamheid, die in lijn zijn met de Nederlandse prioriteiten. De erkenning van de noodzaak om natuurlijke rijkdommen en biodiversiteit te beschermen, te herstellen en duurzaam te beheren, benadrukt de gezamenlijke inzet voor een duurzame toekomst. Het belang van internationale klimaatsamenwerking door implementatie van het Klimaatverdrag en de Overeenkomst van Parijs wordt benadrukt, hetgeen het kabinet onderschrijft.

Landbouw

In het hoofdstuk over landbouw, maritieme zaken en visserij steunt het kabinet de afspraken over landbouw, voedselzekerheid en het voorkomen van voedselverspilling. Verdragspartijen erkennen het belang van het duurzame beheer van visserij, aquacultuur en andere maritieme activiteiten, en zullen de dialoog en samenwerking op deze terreinen intensiveren. Tevens verbinden zij zich aan het verbeteren van het mondiale systeem voor *ocean governance* en aan samenwerking bij de bestrijding van IOO-visserij. Het kabinet verwelkomt deze afspraken.

Economische- en maatschappelijke samenwerking

Het kabinet steunt nauwere samenwerking tussen Mexico en de EU om het concurrentievermogen van beide verdragspartijen te versterken en om maatschappelijk verantwoord ondernemen te bevorderen. Het kabinet verwelkomt ook de voorgenomen kennisuitwisseling rondom macro-economisch beleid tussen de EU en Mexico. Bovendien is het kabinet positief over de ambities op het gebied van duurzame grondstoffen-samenwerking, zoals opgenomen in de economische en samenwerkingspijler van het MGA. Deze sluiten aan bij de Nederlandse Grondstoffenstrategie en de Europese Critical Raw Materials Act. Het kabinet ziet in de samenwerking met Mexico op dit vlak kansen voor het versterken van betrouwbare, transparante en duurzame grondstoffenketens.

Tot slot verwelkomt het kabinet de versterkte samenwerking op het gebied van werkgelegenheid, sociale vraagstukken en culturele samenwerkingen, maar merkt op dat de focus op internationale studenteninstroom niet volledig aansluit bij de kabinetsdoelen van beperking van studentenimmigratie.

5. Proces van besluitvorming over de ondertekening en sluiting van het MGA en het iTA

Onderhandelingsproces

Op 4 mei 2016 heeft de Raad van de Europese Unie besluiten vastgesteld waarbij de Europese Commissie en de Hoge Vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse zaken en Veiligheidsbeleid werden gemachtigd te onderhandelen over een gemoderniseerd verdrag met Mexico ter vervanging van het huidige verdrag. Uw Kamer is gedurende de onderhandelingen geïnformeerd over de voortgang van deze onderhandelingen

via de reguliere voortgangsrapportages handelsakkoorden. Op 17 januari 2025 zijn de onderhandelingen inhoudelijk afgerond, waarover uw Kamer destijds per brief is geïnformeerd.³⁶

Aard van de overeenkomsten en besluitvorming

De modernisering van de bestaande overeenkomst tussen de EU en Mexico voorziet in twee rechtsinstrumenten; het MGA en het iTA.

Modernised Global Agreement

Het MGA biedt een gemoderniseerd rechtskader voor de betrekkingen tussen de EU, haar lidstaten en Mexico, en vervangt de huidige overeenkomst. Het MGA is een gemengde overeenkomst en dient derhalve door zowel Mexico als de EU en haar lidstaten afzonderlijk geratificeerd te worden om in werking te kunnen treden. Hierdoor zijn voor de goedkeuring en ratificatie van de overeenkomst naast de Raad en het Europees Parlement ook de nationale parlementen van de EU-lidstaten betrokken.

EU-goedkeuringsproces

Voor de goedkeuring van het MGA namens de EU is nu eerst de Raad aan zet om op voorstel van de Commissie te besluiten over de ondertekening en voorlopige toepassing van het MGA. De Raad stemt met gekwalificeerde meerderheid van stemmen (QMV) op basis van het voorstel van de Commissie over de ondertekening van het MGA. Het voorstel van de Commissie tot ondertekening van het MGA regelt ook de voorlopige toepassing van bepaalde delen van de overeenkomst door de EU. Het gaat om de politieke en samenwerkingspijler (behalve de artikelen over consulaire bescherming), het institutioneel raamwerk van de overeenkomst en de algemene en slotbepalingen. Na goedkeuring van het Europees Parlement, besluit de Raad vervolgens met gekwalificeerde meerderheid van stemmen (QMV) op basis van het voorstel van de Commissie over de sluiting van het MGA namens de EU. Het is bij dit soort overeenkomsten gebruikelijk dat de Raad dit besluit tot sluiting vaststelt nadat alle lidstaten het verdrag hebben geratificeerd.

Nationaal goedkeuringsproces

Voor sluiting (lees: ondertekening) van het MGA namens Nederland dient eerst instemming van de ministerraad verkregen te worden. Na de ondertekening dient het voorstel van wet tot goedkeuring van de overeenkomst door het parlement goedgekeurd te worden, alvorens de overeenkomst door Nederland bekrachtigd kan worden. Voor het opstarten van deze procedure is tevens instemming van de ministerraad vereist.

Na ondertekening van het MGA zal de ministerraad dan ook worden verzocht om in te stemmen met het opstarten van de goedkeuringsprocedure. Het wetsvoorstel tot goedkeuring van de overeenkomst wordt dan met bijbehorende goedkeuringsstukken (o.a. een memorie van toelichting) aan de ministerraad voorgelegd. Na instemming van de ministerraad zal dit wetsvoorstel met deze bijbehorende stukken aan de Raad van State worden aangeboden met het verzoek om een advies uit te brengen. Het advies van de Raad van State dient hierop verwerkt te worden in de memorie van toelichting, waarnaast ook een nader rapport

³⁶ Voortgangsrapportage handelsakkoorden januari 2025, bijlage bij Kamerstuk 21 501-02, nr. 3006.

zal worden opgesteld. Het wetsvoorstel, met bijbehorende goedkeuringstukken, zal vervolgens aan het Nederlandse parlement ter goedkeuring worden aangeboden. Na goedkeuring van het Nederlandse parlement kan het MGA door Nederland geratificeerd (lees: bekrachtigd) worden.

Interim Trade Agreement

De afspraken in het iTA bevatten enkel onderwerpen waarvoor de EU exclusief bevoegd is. Op basis van de inhoud van de overeenkomst betreft het daarom een zogenaamd EU-only overeenkomst. Er is voor de inwerkingtreding van het iTA dus geen ratificatie door de lidstaten vereist; het iTA treedt in werking nadat zowel Mexico als de EU de procedures voor goedkeuring van de overeenkomst hebben doorlopen. Aan EU-zijde vindt besluitvorming over deze overeenkomst als volgt plaats. Op basis van het voorstel van de Commissie besluit de Raad eerst over de ondertekening van het iTA. Vervolgens besluit de Raad op voorstel van de Commissie over sluiting van het iTA namens de EU, na goedkeuring van het Europees Parlement. De besluitvorming vindt plaats middels QMV, net als bij het MGA. De bepalingen van het iTA zullen tussen de EU en Mexico gaan gelden en zullen – zolang de huidige Overeenkomst inzake economisch partnerschap, politieke coördinatie en samenwerking³⁷ (het GA) van toepassing is – de bepalingen uit de huidige Overeenkomst (het GA) vervangen, voor zover deze hetzelfde regelen (het gaat om de bepalingen over handel, kapitaal- en betalingsverkeer, overheidsopdrachten, mededinging, intellectuele eigendom en andere op handel betrekking hebbende bepalingen). Het gehele iTA komt te vervallen zodra het MGA in werking treedt. Wanneer het MGA in werking treedt, zal de bestaande overeenkomst (het GA) tussen de EU en Mexico geheel worden vervangen door het MGA.

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
A. de Vries

De Minister van Buitenlandse Zaken,
D.M. van Weel

³⁷ Trb. 1998, nr. 107.